SIKKERHEDSDATABLAD
F 60+

Sikkerhedsdatabladet er i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EU) 2015/830 af 28. maj 2015 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH)

PUNKT 1: Identifikation af stoffet / blandingen og af selskabet / virksomheden

Udgivet dato	14.09.2012
Revisionsdato	04.01.2017

1.1. Produktidentifikator

Kemikaliets navn	F 60+
Artikel nr.	12608, 12616, 12665, 15530, 15532

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anvendelse af stoffet eller præparatet	Surt CIP rengøringsmiddel.
Relevante identificerede anvendelser	SU1 Landbrug, skovbrug, fiskeri SU3 Industrielle anvendelser: Anvendelser af stoffer som sådan eller i kemiske produkter* på industri-anlæg SU4 Fremstilling af fødevarer PC35 Vaske– og renseprodukter (herunder opløsningsmiddelbaserede produkter) PROC2 Anvendelse i lukket, kontinuerlig proces med kontrolleret lejlighedsvis eksponering ERC8A Udbredt indendørs anvendelse af proceshjælpemidler i åbne systemer
Anvendelser der frarådes	Ingen specifikke frarådede anvendelser er identificeret.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Registrant

Firmanavn	Novadan ApS
Postadresse	Platinvej 21
Postnr.	DK-6000
Poststed	Kolding
Land	Danmark
Telefon	+ 45 76 34 84 00
Telefax	+ 45 75 50 43 70
E-mail	sds@novadan.dk
Web-adresse	www.novadan.dk

1.4. Nødtelefon

Nødtelefon	Telefon: +45 82 12 12 12

	Beskrivelse: Giftlinjen. Besvares på dansk og engelsk hele døgnet.

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

Klassificering i henhold til 67/548/EEC eller 1999/45/EC	C; R35
Klassificering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Skin Corr 1A; H314 Eye Dam. 1; H318
Stoffets/blandingens farlige egenskaber	For yderligere information, se punkt 11.
Yderligere oplysninger om klassificering	Informationerne i sikkerhedsdatabladet er gældende for det koncentrerede produkt. Se pkt. 16 for oplysninger vedr. anbefalede brugsopløsninger.

2.2. Mærkningselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensætning på etiketten	Svovlsyre
Signalord	Fare
Faresætninger	H314 Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader.
Sikkerhedssætninger	P280 Bær beskyttelseshandsker / beskyttelsestøj / øjenbeskyttelse / ansigtsbeskyttelse P303+P361+P353 VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Tilsmudset tøj tages straks af / fjernes. Skyl / brus huden med vand. P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning. P310 Ring omgående til en GIFTINFORMATION eller en læge.

2.3. Andre farer

Farebeskrivelse	Ved kontakt med klorholdige stoffer kan der udvikles giftige gasser. Udvikler kraftig varme ved kontakt med basiske (alkaliske) stoffer, risiko for stødkogning (opsprøjt).
Sundhedsmæssige virkninger	Virker ætsende på hud og øjne. Kan give varig skade på øjnene, specielt hvis produktet ved kontakt ikke STRAKS skylles væk. Se i øvrigt punkt 11 for yderligere information om sundhedsfare.
Miljøeffekt	Produktet kan i større mængder medføre en lokal ændring af surhedsgraden i mindre vandsystemer, som indebærer risiko for skadevirkninger overfor vandlevende organismer. Produktet indeholder ingen PBT eller vPvB stoffer.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.2. Blandinger

Komponentnavn	Identifikation	Klassificering	Indhold
Svovlsyre ...%	CAS-nr.: 7664-93-9 EF-nr.: 231-639-5 Indeksnr.: 016-020-00-8 REACH reg nr.: 01-2119458838-20-xxxx	Skin Corr. 1A;H314	30 – 60 %

	Synonymer for afsnit 3: Svovlsyre, tåge, thorakal fraktion
Komponentkommentarer	Hele teksten for alle faresætninger er vist i punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Generelt	Fjern den tilskadekomne fra det forurenede område.
Indånding	Personen bringes i frisk luft og holdes i ro under opsyn. Ved ubehag søg skadestue og medbring sikkerhedsdatabladet.
Hudkontakt	Vask og skyl straks forurenet hud med vand. Fjern straks tilsmudset tøj og skyl huden med vand. Søg læge ved fortsatte gener.
Øjenkontakt	Vigtigt! Skyl straks med vand i mindst 15 min. Kan give varige skader, hvis øjet ikke skylles øjeblikkeligt. Kontaktlinser fjernes, før skylning påbegyndes. Transporteres straks til skadestue eller øjenlæge. Fortsæt skylningen under transport til skadestue.
Indtagelse	Skyl straks munden og drik rigelige mængder vand. Tilkald ambulance. Medbring sikkerhedsdatabladet. Fremkald ikke opkastning. Hvis opkastning indtræffer, holdes hovedet lavt, så der ikke kommer maveindhold i lungerne. Giv intet at drikke, hvis personen er bevidstløs.
Anbefalet personlige værnemidler til personer som giver førstehjælp	Benyt nødvendige værnemidler. Vedrørende personlige værnemidler, se punkt 8.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Akutte symptomer og virkninger	Beskrevet i punkt 2.2 og 2.3.
Forsinkede symptomer og virkninger	Ætsningen trænger dybt ind i vævet og bemærkes ofte først efter et stykke tid.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Anden information	Ved bevidstløshed, indtagelse eller øjenkontakt: Tilkald straks læge/ambulance. Vis dette sikkerhedsdatablad.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Egnede slukningsmidler	Brandslukningsmiddel vælges under hensyntagen til evt. andre kemikalier.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Brand- og eksplosionsfare	Produktet er ikke brandfarligt. Ved brand kan der dannes sundhedsfarlige gasser. Slukningsvand, der har været i kontakt med produktet, kan være ætsende.
Farlige forbrændingsprodukter	Giftige gasser/dampe/røg af: Svovlholdige gasser (SOx).

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Personlige værnemidler	Benyt nødvendige værnemidler. Vedrørende personlige værnemidler, se punkt 8.

Brandslukningsprocedurer	Der henvises til firmaets brandprocedure. Informer de ansvarlige myndigheder ved risiko for vandforurening. Undgå indånding af røggasser.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personer	Pas på! Produktet er ætsende. Beskyttelseshandsker, -briller og særligt arbejdstøj skal anvendes. Ved utilstrækkelig ventilation: Brug egnet åndedrætsværn. Vedrørende personlige værnemidler, se punkt 8.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Miljøbeskyttelsesforanstaltninger	Undgå udledning til jord og vandmiljø. Ved større udslip til afløb/vandmiljø underrettes lokale myndigheder.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Metoder til oprensning	Inddæm og opsug spild med sand, savsmuld eller lignende. Vask forurenet område med store mængder vand.

6.4. Henvisning til andre punkter

Andre anvisninger	Se punkt 8 og punkt 13.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Håndtering	Undgå kontakt med hud og øjne. Brug arbejdsmetoder, der minimerer spredning i form af dampe, støv, røg, aerosoler, stænk mv. i det omfang det er teknisk muligt.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Opbevaring	Opbevares i tætlukket originalemballage. Må ikke opbevares sammen med nærings– og nydelsesmidler samt foderstoffer. Opbevares adskilt fra: Klor Baser.

Betingelser for sikker opbevaring

Opbevaringstemperatur	Værdi: -20 – 20 °C.
Lagerstabilitet	Holdbarhed: 36 måneder.

7.3. Særlige anvendelser

Specifik(ke) anvendelse(r)	Identificerede anvendelser for dette produkt er beskrevet i punkt 1.2.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

Komponentnavn	Identifikation	Værdi	Norm år
Svovlsyre ...%	CAS-nr.: 7664-93-9 EF-nr.: 231-639-5 Indeksnr.: 016-020-00-8 REACH reg nr.: 01-2119458838-20-xxxx Synonymer for afsnit 3:	8 t. grænseværdi: 0,05 mg/m3	Norm år: 2011

	Svovlsyre, tåge, thorakal fraktion

8.2. Eksponeringskontrol

Anbefalede overvågningsprocedurer	Ukendt.
Foranstaltning til kontrol af eksponering på arbejdspladsen	Personlige værnemidler skal vælges i overensstemmelse med gældende CEN standarder og i samarbejde med leverandøren af personlige værnemidler. Øjenskylleflaske skal være ved arbejdsstedet.

Sikkerhedsskilte

Åndedrætsværn

Åndedrætsværn	Brug egnet åndedrætsværn, hvis effektiv ventilation ikke er mulig. Brug åndedrætsværn med kombinationsfilter, type B+E/P3. (EN 143/EN149)

Beskyttelse af hænder

Beskyttelse af hænder	Brug beskyttelseshandsker af: Butylgummi. Neoprengummi. Nitrilgummi. (EN 374)
Gennembrudstid	Værdi: Gennembrudstid for nitrilgummi, neoprene og butylgummi er ca. 3 timer. Anbefalingen er et kvalificeret skøn baseret på viden om indholdsstofferne. Elastiske handsker strækkes ved brug, så handsketykkelsen og dermed gennembrudstiden reduceres. Temperaturen i praksis i handsken er ca. 35 °C, mens standardtesten EN 374-3 er foretaget ved 23 °C. Handskeguidens gennembrudstid er derfor reduceret med en faktor 3.

Beskyttelse af øjne / ansigt

Øjenværn	Brug godkendte beskyttelsesbriller. (EN 166).

Beskyttelse af hud

Hudværn (andet end handsker)	Ved risiko for kontakt skal forklæde eller særligt arbejdstøj anvendes. Brug gummistøvler.

Farer ved opvarmning

Farer ved opvarmning	Se punkt 5.

Passende miljøforanstaltninger eksponeringskontrol

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet	Se punkt 6.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Tilstandsform	Væske.
Farve	Klar
Lugt	Stikkende lugt.
Lugtgrænse	Kommentarer: Ikke relevant.

pH	Status: I leveringstilstand Værdi: < 1,0 Status: I vandig opløsning Værdi: ~ 1,0 Kommentarer: 1%.
Smeltepunkt / smeltepunktsinterval	Kommentarer: Ikke relevant.
Kogepunkt/kogepunktsinterval	Kommentarer: Ikke relevant.
Flammepunkt	Kommentarer: Ikke relevant.
Fordampningshastighed	Kommentarer: Ikke relevant.
Eksplosionsgrænse	Kommentarer: Ikke relevant.
Damptryk	Kommentarer: Ikke relevant.
Dampmassefylde	Kommentarer: Ikke relevant.
Vægtfylde	Værdi: ~ 1,30 kg/l.
Opløselighedsbeskrivelse	Fuldstændigt opløseligt i vand.
Fordelingskoefficient: n-octanol/vand	Kommentarer: Ikke relevant.
Selvantændelsestemperatur	Kommentarer: Ikke relevant.
Nedbrydelsestemperatur	Kommentarer: Ikke relevant.
Viskositet	Værdi: < 50 mPa s
Eksplosive egenskaber	Ikke eksplosiv.
Oxiderende egenskaber	Opfylder ikke kriterierne for brandnærende (oxiderende).

9.2. Andre oplysninger

Andre fysiske og kemiske egenskaber

Kommentarer	Ingen data registreret.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Der er ingen kendt reaktivitetsrisiko i forbindelse med dette produkt.

10.2. Kemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale temperaturforhold og anbefalet brug.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Risiko for farlige reaktioner	Udvikler giftige gasser ved blanding med klorholdige produkter. Reagerer med alkali under kraftig varmeudvikling. Reagerer kraftigt med vand. Tilsæt aldrig vand direkte til produktet. Det kan forårsage en voldsom reaktion. Risiko for stødkogning (opsprøjt).

10.4. Forhold der skal undgås

Forhold der skal undgås	Stærke baser. Klorholdige produkter. Angriber aluminium og andre letmetaller, samt zink, messing, bly, tin m.m.

10.5. Materialer, der skal undgås

Materialer som skal undgås	Alkalifølsomme metaller som aluminium og zink samt legeringer med disse metaller.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Farlige nedbrydningsprodukter	Ved brand kan der dannes giftige gasser (CO, CO2, NOx).

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1 Toksikologisk information

Andre toksikologiske data	Der er ikke udført toksikologiske tests på produktet.

Toksikologiske data fra indholdsstoffer

Komponent	Svovlsyre ...%
Akut giftighed	**Type of toxicity:** Akut **Effect Tested:** LD50 **Eksponeringsvej:** Oral **Værdi:** 2140 mg/kg **Forsøgsdyrsart:** Rat **Kommentarer:** Supplier MSDS **Type of toxicity:** Akut **Effect Tested:** LC50 **Eksponeringsvej:** Indånding. **Varighed:** 4h **Værdi:** 0,85 mg/l **Forsøgsdyrsart:** Mouse **Kommentarer:** Supplier MSDS **Type of toxicity:** Akut **Effect Tested:** LC50 **Eksponeringsvej:** Indånding. **Varighed:** 4h **Værdi:** 0,375 mg/l **Forsøgsdyrsart:** Rat **Kommentarer:** Supplier MSDS
Hudætsning / -irritation	Arter: Ukendt. Resultat: Hudætsende. Testmetode: Ukendt.
Alvorlig øjenskade / øjenirritation	Arter: Ukendt. Resultat: Øjenætsende. Testmetode: Ukendt.
Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering	Ikke bestemt.

Andre oplysninger om sundhedsfare

Generelt	Virker ætsende.

Akut toksicitet, vurdering af blanding

Vurdering af akut toksicitet klassifikation	Ingen dokumentation for akut toksitet.

Potentielle akutte virkninger

Indånding	Aerosoler kan virke ætsende. Indånding kan medføre: Alvorlig skade på slimhinder i næse, svælg, bronkier og lunger.
Hudkontakt	Virker stærkt ætsende. Kan medføre dybtgående vævsskader.
Øjenkontakt	Stærkt ætsende. Fremkalder stærke smerter og alvorlige øjenskader. Øjeblikkelig førstehjælp er nødvendig. Kontakt med det koncentrerede kemikalie kan meget hurtigt medføre alvorlig skade, muligvis synstab.
Indtagelse	Virker stærkt ætsende. Selv små mængder kan være livsfarlige. Symptomer er voldsomme brændende smerter i mund, svælg og mave. Kan medføre ætsninger i mund, svælg, spiserør og mavesæk.
Aspirationsfare	Ingen dokumentation for aspirationsfare.

Forsinkede virkninger / gentagen eksponering

Sensibilisering	Ingen dokumentation for hverken hud– eller luftvejssensibilisering
Enkel STOT-eksponering	Ingen dokumentation for specifik organ toksicitet.
Gentagne STOT-eksponeringer	Ingen dokumentation for specifik organ toksicitet.

Kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske

Carcinogenicitet	Ingen dokumentation for kræftfremkaldende egenskaber.
Mutagenitet	Ingen dokumentation for mutagenitet.
Reproduktionstoksicitet	Ingen dokumentation for reproduktiontoksicitet.

Symptomer for eksponering

Symptomer på overeksponering	Ingen specifikke symptomer angivet.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Økotoksicitet	Store mængder af produktet kan påvirke surhedsgraden (pH-værdien) i vandmiljøet med risiko for skadevirkninger for vandorganismer.
Akvatisk kommentarer	Ingen data tilgængelige for produktet.

Toksikologiske data fra indholdsstoffer

Komponent	Svovlsyre ...%
Akut akvatisk, fisk	**Værdi:** 42 mg/l **Testvarighed:** 96h **Art:** gambusia affinis **Metode:** LC50 **Test henvisning:** Supllier MSDS
Akut akvatisk, dafnie	**Værdi:** 29 mg/l **Testvarighed:** 24h **Art:** Daphnia Magna **Metode:** EC50 **Test henvisning:** Supplier MSDS
Økotoksicitet	Kan medføre en lokal ændring af surhedsgraden i vandmiljøet, som indebærer risiko for skadevirkninger på vandlevende organismer.

Mobilitet	Produktet er blandbart med vand. Kan spredes i vandmiljøet.
PBT-vurdering resultater	Ikke klassificeret som PBT/vPvB under de nuværende EU-kriterier.

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Persistens og nedbrydelighed	Produktet er biologisk nedbrydeligt.

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Bioakkumulationspotentiale	Produktet indeholder ingen stoffer, som forventes at være bioakkumulerbare.

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Produktet er vandopløseligt og kan spredes i vandmiljøet.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

PBT-vurdering resultater	Ikke klassificeret som PBT/vPvB under de nuværende EU-kriterier.

12.6. Andre negative virkninger

Miljøoplysninger, konklusion	Dette produkt skal ikke klassificeres for miljøvirkninger.

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Foreskriv passende metoder til bortskaffelse	Må ikke tømmes i kloakafløb, aflever dette materiale og dets beholder til et indsamlingssted for farligt affald og problemaffald. Spild og rester bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativer. Endvidere henvises til Miljøministeriets "Bekendtgørelse om affald (Affaldsbekendtgørelsen)".
Produkt klassificeret som farligt affald	Ja
Emballage klassificeret som farligt affald	Ja
EAK-kode nr.	EAK: 0706 Affald fra fremstilling, formulering, distribution og brug af fedt, smørelse, sæbe, detergenter, desinfektionsmidler og kosmetiske midler
Anden information	Ved håndtering af affald skal tages hensyn til de sikkerhedsforanstaltninger, der gælder for håndtering af produktet. EAK-koden gælder for rester af produktet i ren form.

PUNKT 14: Transportoplysninger

14.1. UN-nummer

ADR / RID / ADN	2796
IMDG	2796
ICAO/IATA	2796

14.2. UN-forsendelsesbetgnelse

ADR / RID / ADN	SVOVLSYRE
IMDG	SULPHURIC ACID
ICAO/IATA	SULPHURIC ACID

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR / RID / ADN	8
IMDG	8
ICAO/IATA	8

14.4. Emballagegruppe

ADR / RID / ADN	II
IMDG	II
ICAO/IATA	II

14.5. Miljøfarer

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

EmS	F-A, S-B
Særlige forsigtighedsregler for brugeren	Ikke relevant.

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II til MARPOL 73/78 og IBC-koden

Andre relevante oplysninger.

Andre relevante oplysninger.	Ikke relevant.

ADR/RID – Andre oplysninger

Farenr.	80

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Anden mærkeinformation	Kun til erhvervsmæssig brug. Unge under 18 år må som hovedregel ikke arbejde med dette produkt. Brugeren skal være grundigt instrueret i arbejdets udførelse, produktets farlige egenskaber samt nødvendige sikkerhedsforanstaltninger.
Love og regulativer	Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF, med ændringer. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 224 af 7. marts 2011 om affald. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger og om ændring og ophævelse af direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF og om ændring af forordning (EF) nr. 1907/2006. EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 648/2004 af 31. marts 2004 om vaske– og rengøringsmidler.
PR-nummer	468608

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Kemikaliesikkerhedsvurdering er gennemført	Nej

PUNKT 16: Andre oplysninger

Faresymbol

R-sætninger	R35 Alvorlig ætsningsfare.
S-sætninger	S26 Kommer stoffet i øjnene, skylles straks grundigt med vand og læge kontaktes. S36/37/39 Brug særligt arbejdstøj, egnede beskyttelseshandsker og -briller/ansigtsskærm. S45 Ved ulykkestilfælde eller ved ildebefindende er omgående lægebehandling nødvendig; vis etiketten, hvis det er muligt.
Liste over relevante R-sætninger (punkt 2 og 3).	R35 Alvorlig ætsningsfare.
Liste over relevante H-sætninger (afsnit 2 og 3).	H314 Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader. H318 Forårsager alvorlig øjenskade.
Klassificering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Skin Corr 1A; H314; Eye Dam. 1; H318;
Anbefalinger vedrørende oplæring	Brugeren skal være grundigt instrueret i arbejdets udførelse, produktets farlige egenskaber samt nødvendige sikkerhedsforanstaltninger.
Yderligere oplysninger	Brugsklar blanding: H314 forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader.
Informationer der er tilføjet, slettet eller ændret	Ændring i afsnit: 1, 2, 3, 11, 13, 16
Udarbejdet af	ALM